

"ПАМ'ЯТЬ СВИТУ ПІД ЗАГРОЗОЮ!"

Пресове повідомлення

Які свідчення про наше життя та роботу залишимо ми прийдешнім поколінням? Як ми можемо бути впевненими, що архіви дійсно репрезентують сьогоденне суспільство в усій його різнобарвності? Завдання архівістів полягає у збиранні такої кількості інформаційних джерел, яке зможе надати впевненості в тому, що відтворено якомога повнішу картину цього суспільства. Разом з тим, суспільство зазнає постійних змін, і документи, що з'являються в одних зонах, вже практично не існують в інших; електронні документи, створені новими інформаційними технологіями, є дуже вразливими.

Ці теми перебували в центрі дебатів XXXV Міжнародної конференції Круглого столу архівів (CITRA), яка проходила в Рейк'явіку, Ісландія, від 9 до 13 жовтня 2001 року. CITRA є органом Міжнародної ради архівів (ICA), який щорічно збирає директорів національних архівних установ та голів національних професійних архівних асоціацій для обговорення проблем, що становлять професійний інтерес. Цього року темою обговорення була: "Архів і суспільство: Що зберігати? Приймання та експертиза". Міжнародна конференція у Рейк'явіку збрала 186 національних архівістів та голів національних професійних архівних асоціацій із 70 країн світу.

Залишаються актуальними традиційні форми архівного приймання документів державних та громадських інституцій. Але тільки вони не здатні повністю відбити різнобарвність життя сучасного суспільства. Постає необхідність приймати документи від приватного сектора: бізнес переживає постійну організаційну реструктуризацію на хвилі приватизації й об'єднань, неурядові товариства та організації відчувають вплив громадянського суспільства як на національному, так і міжнародному рівні. Одна з резолюцій звертає увагу бізнесових структур, передусім багатонаціональних, на необхідність зробити свій внесок у збереження народної пам'яті, доводить, що кроки, спрямовані на збереження власних архівів, - в інтересах політики їхнього розвитку. Учасники також обговорили представлення в архівних документах звичайних громадян, а також тих членів суспільства, які є маргіналами або забуті історією, а також користь "усної історії".

Відбір та експертиза набувають імперативного значення з огляду на збільшення маси документів, що створюється, і скорочення та ефемерний характер більшості інформації, особливо з огляду на матеріальні й фінансові обмеження. Відбір та експертиза є дуже складним видом роботи, яка спричиняє незворотні втрати серед різних категорій документів. Одним із рішень конференції була рекомендація роз'яснити і зробити публічно доступними критерії відбору документів, що використовуються архівістами-професіоналами. Відзначалося, що в деяких країнах, зокрема Сполученому Королівстві та Австралії, влаштовуються публічні консультації і досягається узгодження інтересів усіх зацікавлених сторін: утворювачів документів, дослідників-науковців, генеалогів, громадськості в цілому.

Наступні резолюції також стали підсумком роботи конференції: перша закликає всі уряди ратифікувати Протокол 1999 року до Договору про захист культурної власності у випадку збройного конфлікту, прийнятий у Гаазі в 1954 році. Це спричинено новими подіями в сучасному міжнародному контексті, коли декілька конфліктів продемонстрували очевидну загрозу для архівів, дуже потрібних як для окремих людей, так і для суспільства.

Інша резолюція настійно рекомендує урядам та ЮНЕСКО підтримати проект резолюції, підготовлений Європейською комісією із збереження та доступу щодо збереженості цифрової спадщини, яка перебуває під великою загрозою.

Це міжнародне зібрання було першим із серії, яка складається з трьох конференцій, організованих Міжнародною радою архівів і об'єднаних загальною темою, - "Архів і суспільство". XXXVI конференція CITRA відбудеться в листопаді 2002 року в Марселі, Франція, і обговорюватиме тему "Як суспільство сприймає архіви?".